

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Baldersvägens förskola

Giltighetstid: 2022-12-01 – 2023-11-30

Ansvarig rektor: Pia Rosdahl

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

På Baldersvägens förskola ska ingen form av trakasserier, diskriminering samt kränkande behandling förekomma. Alla som vistas i förskolan ska känna trygghet, glädje och känslan av att finnas i ett positivt sammanhang. På Balders förskola är alla lika betydelsefulla och viktiga, allas lika värde respekteras. Mod, öppenhet och helhetssyn är våra ledord, där de vuxna tar ansvar, stöttar och vägleder barnen. Varje avdelning ska ha en tydlig organisation, där närhet till barnen ska finnas och mindre grupper prioriteras.

Barnen ska veta hur det är att vara goda kamrater och få verktyg till att lära sig hantera konflikter. Vi arbetar förebyggande med konflikthantering eftersom konflikter kan leda till kränkningar.

På Baldersvägens förskola ska det finnas en välkomnande, trygg och utmanande miljö både inne och ute där barnen får möjlighet att utvecklas och uppnå sin fulla potential. En miljö där barnen får möjlighet att förundras, uppleva och växa. där det finns något intressant och lockande för alla, en miljö där vi erbjuder meningsfulla sammanhang och där vi finns och verkar tillsammans. Vi tror på barnens förmågor, att barn är kompetenta och nyfikna och att alla barn är unika och har rätten att få vara det.

Vi gör under året kontinuerligt avstämningar i likabehandlingsplanen. Det gör vi för att säkerställa att vi gör det vi säger att vi ska göra. Vi har även på detta vis möjlighet att uppmärksamma eventuella nya situationer som har kunnat uppstå under året.

Planen ligger i ett gemensamt dokument som alla pedagoger har tillgång att arbeta i. Varje avdelning kan under året fortsätta att skriva i planen och på så vis hålla den levande och synliggjord.

3. Kartläggning av riskområden

Vi fortsätter att arbeta aktivt med värdegrundsarbete för att minimera risken för att kränkningar ska uppstå. Vi observerar de platser där vi vet att det kan hända olika situationer som inte alltid blir lyckade. Ofta är det i utrymmen där barnen kan vara lite mer ifred och där det inte alltid finns pedagoger som kan se och höra vad som sker. (Kartläggning 1)

I kartläggning 1 uppmärksammats att barnen blir störda av sina kamrater när dom ska göra sina behov på toaletten. Barnen påtalar själva att de tycker att det är jobbigt. Det har även förekommit att flera barn har gått in samtidigt på toaletten.

I kartläggning 2 valde vi att koppla ihop likabehandlingsarbetet med BHT-arbetet. Tillsammans med den specialpedagog som leder BHT-arbetet tog vi fram en kartläggningsmodell för att synliggöra hållbara relationer i alla åldrar. Det går ut på att förebygga, främja och åtgärda i tidiga insatser. Detta arbete gör även att vi kan få syn på det som inte alltid är lätt att upptäcka. Arbete är påbörjat och kommer att följas upp på nästa BHT-möte i början av vårterminen samt att en ny kartläggning kommer att göras på senvåren.

4. Mål för arbetet

Vårt mål är att barnen ska respektera och visa hänsyn för varandras privata sfär. Målet är även att alla barn ska känna sig trygga när de ska göra sina behov på toaletten.

Barnen respekterar sina kamraters behov utifrån stängd eller öppen dörr vid toalettbesök.

Hållbar utveckling är ett prioriterat utvecklingsområde. Hållbara relationer blir en del av det målet som vi kommer att arbeta aktivt med genom bland annat reflektioner och samtal.

5. Handlingsplan

- Vi arbetar med att barnen ska få känna sig trygga att kunna säga stopp och bli respekterad för det.
- Vi sätter upp "upptaget"/ "ledigt"-figurer som barnen kan använda.
- Varje avdelning har en stående punkt på reflektionstiden som är kopplat till likabehandling, värdegrund och hållbara relationer. Avdelningspedagogerna ansvarar för att det genomförs.
- Vi använder *Den inkluderande förskolan – en handbok* av Pia Håland Aveden som stöd till våra diskussioner i kollegiet.
- BHT-möten för särskilda avstämningstider där specialpedagog ingår. Rektor och specialpedagog ansvarar för planering och genomförande.
- Ny kartläggning i maj/juni. Rektor ansvarar för att det sker.
- Barnråd ska finnas på de äldre barnens avdelningar. Förskollärare ansvarar för innehållet och att en dokumentation sker. Alla i arbetslaget är en del av Barnrådet.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Att ständigt reflektera över känslor och förhållningssätt är en stor del av förskolans metodik och arbetssätt.

Vi har kunnat identifiera från förra årets utvecklingsarbete vilka platser där det sker mindre lämpliga situationer. Vi har därför täckt in dessa områden så att det finns

vuxna inom en närhet. Vi kunde också konstatera under förra året att miljö och material har betydelse för vad som kan ske i utbildningen. Vi hade som mål förra året att se över vårt utbud av lekfigurer för att minimera de stereotypa figurer vi tidigare haft, för att i stället kunna erbjuda mångfald och fler figurer att kunna identifiera sig med. Under året som gått har vi gjort en stor satsning i att komplettera och utöka med nya lekfigurer samt mer av det okodade och könsneutrala material som vi anser ger fler möjligheter till tolkningar och perspektiv för barnen.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Barnen är delaktiga genom att vi lyssnar på dem i våra gemensamma samtal och reflektioner. Vi visar att vi tycker att det de säger är viktigt och att barnen har en möjlighet att kunna påverka. I barnråden kommer barnen ha möjlighet att påverka och vara delaktig sin utbildning i form av demokratiska samtal, det ges också möjlighet att förstå vad just demokrati är men också vad som faktiskt är möjligt att genomföra och inte.

Hos de allra yngsta barnen som inte kan uttrycka sig språkligt ännu får vi lära oss att läsa in deras kroppsspråk och respektera deras önskan och integritet på det viset.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev:

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar pedagog.
- Pedagog kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen.

Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

– särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om

– särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna

funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

